

Krátkodobá predikcia vývoja slovenskej
ekonomiky v roku 2017
(1. aktualizovaná verzia: august 2017)

Ján Haluška
Andrej Hamara
Branislav Pristáč

**Krátkodobá predikcia vývoja slovenskej
ekonomiky v roku 2017
(1. aktualizovaná verzia: august 2017)**

Ján Haluška
Andrej Hamara
Branislav Pristáč

Abstrakt

Dokument obsahuje výsledky krátkodobej predikcie vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2017 (1. aktualizovaná verzia: august 2017).

Copyright © INFOSTAT, Inštitút informatiky a štatistiky

Obsah tohto dokumentu je chránený autorským zákonom. Nemožno ho bez súhlasu autora používať, meniť alebo z neho odstrániť informácie o správe práv k nemu.

ISSN 2454-0773

OBSAH

1 ÚVOD	5
2 HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT	5
3 ZAHRANIČNÝ OBCHOD - SALDO OBCHODNEJ BILANCIE	9
4 SPOTREBITEĽSKÉ CENY	12
5 ZAMESTNANOSŤ A NEZAMESTNANOSŤ V HOSPODÁRSTVE	14
6 NOMINÁLNA A REÁLNA MZDA V HOSPODÁRSTVE	17
7 PRÍLOHA.....	19

Krátkodobá predikcia vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2017

(1. aktualizovaná verzia: august 2017)

1 ÚVOD

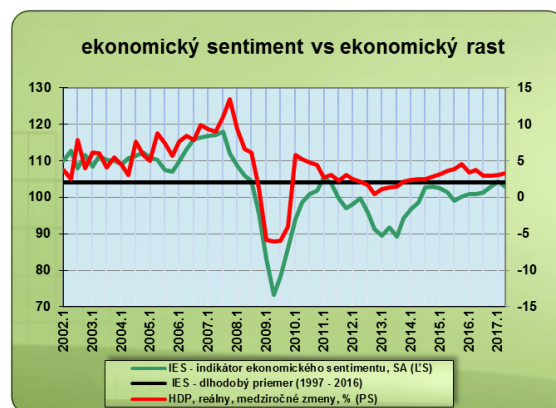
V predloženom materiáli sú prezentované a stručne interpretované výsledky 1. aktualizácie krátkodobej predikcie vývoja vybraných makroekonomických ukazovateľov slovenskej ekonomiky v roku 2017 (tabuľka a obr. 1 až 6 v prílohe). Prezentované odhady zohľadňujú ich skutočný vývoj v 1. polroku 2017, v prípade spotrebiteľských cien aj v júli 2017. Prihliadajú tiež na výsledky konjunkturálnych a spotrebiteľských prieskumov (KSP) za prvých osem mesiacov tohto roka, ako aj na aktuálne prognózy vývoja v relevantnom vonkajšom ekonomickom prostredí, teda v eurozóne, Nemecku a Českej republike, čo sú naši hlavní obchodní partneri. Ukazuje sa, že vývoj v tomto prostredí bude v 2. polroku pre slovenskú ekonomiku generovať zrejme silnejšie rastové impulzy ako v 1. polroku tohto roka¹.

¹ Štvrťročný Ifo indikátor (zverejnený začiatkom augusta 2017), ktorý monitoruje ekonomickú klímu vo svete, hodnotí vyhliadky svetovej ekonomiky naďalej optimisticky. Hodnotenie súčasnej ekonomickej situácie vo svetovej ekonomike sa oproti aprílu 2017 zlepšilo, zatiaľ čo očakávania na nasledujúcich šesť mesiacov sa čiastočne zhoršili. Hodnotenie súčasnej ekonomickej situácie sa zlepšilo predovšetkým v najviac rozvinutých ekonomikách, hlavne v eurozóne, k čomu do značnej miery prispelo lepšie hodnotenie súčasnej ekonomickej situácie v Nemecku. V Nemecku sa zároveň zlepšili aj očakávania na nasledujúcich šesť mesiacov. Rovnako v Českej republike sa ekonomická klíma zlepšila vplyvom lepšieho hodnotenia súčasnej ekonomickej situácie aj očakávaní. Pokiaľ ide o vývoj cien vo svetovej

2 HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT

Indikátor ekonomického sentimentu (IES), pomocou ktorého ŠÚ SR monitoruje s mesačnou periodicitou domácu ekonomickú klímu, vykazuje od marca tohto roku pokles (zo 105,0 vo februári sa znížil na 102,3 v júni). V dôsledku toho sa jeho priemerná hodnota v 2. štvrťroku dostala pod úroveň vlastného dlhodobého priemeru za roky 1997-2016 (103,0 vs 104,0). Obrat smerom k poklesu v jeho vývoji na štvrťročnej báze nastal po relatívne dlhom období šiestich štvrťrokov, v ktorom IES sústavne rástol (obr. 1).

Obr. 1

Zo štruktúry IES vyplýva, že zhoršenie domácej ekonomickej klímy oproti 1. štvrťroku tohto roka ide hlavne na vrub dôvery v priemysle, ktorá po vzostupe v 1. štvrťroku zaznamenala v 2. štvrťroku výraznú korekciu smerom nadol. Pokles dôvery oproti 1. štvrťroku, ale miernejší, bol okrem toho zaznamenaný aj v stavebníctve a obchode. Na druhej

ekonomike, v najbližších mesiacoch sa očakáva mierne spomalenie dynamiky ich rastu.

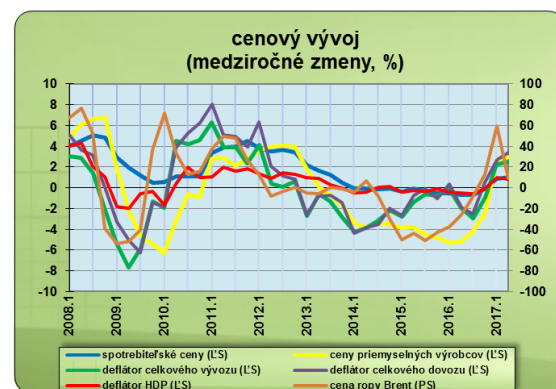
strane, dôvera spotrebiteľov, ktorá vzrástla a dôvera v odvetví služieb, ktorej pokles sa zastavil, zhoršenie domácej ekonomickej klímy - vplyvom poklesu dôvery v priemysle, stavebníctve a obchode - v 2. štvrtroku tlmili.

Ekonomické subjekty hodnotili (vnímali) stav domácej ekonomickej klímy v 2. štvrtroku - aj napriek poklesu IES - priaznivejšie ako v rovnakom období minulého roka (103,0 vs 101,0). Táto skutočnosť sa odzrkadlila vo výkonnosti ekonomiky, ktorá vzrástla aj v 2. štvrtroku na medziročnej i medzikvartálnej báze. Medziročne sa tvorba reálneho HDP zvýšila o 3,3%, medzikvartálne stúpala o 0,8% (podľa sezónne očistených údajov). Kým na medzikvartálnej báze ide o prírastok, ktorý sa v rovnakej výške zopakoval už tretí raz po sebe (vždy oproti predchádzajúcemu štvrtroku), na medziročnej báze sa dynamika rastu reálneho HDP spomalila o 0,5 p. b., teda výraznejšie ako v 1. štvrtroku tohto roka (o 0,3 p. b.). Možno predpokladať, že ide o dopad zhoršenia domácej ekonomickej klímy (oproti 1. štvrtroku).

Tlak na rast cien v hospodárstve bol v 2. štvrtroku viditeľne slabší ako na začiatku tohto roka (obr. 2). Týka sa to cien všeobecne, teda dovozných, vývozných, výrobných i spotrebiteľských cien (viac v časti *Spotrebiteľské ceny*). K stabilizácii ich vývoja (po prudkom raste v 1. štvrtroku) prispel popri spomalení rastu ekonomiky (na medziročnej báze) aj pokles ceny ropy na svetovom trhu². Pokiaľ ide o úhrnnú cenovú hladinu v hospodárstve, rast deflátoru HDP sa spomalil z 1,0% v 1. štvrtroku na 0,8% v 2. štvrtroku, čo vzhľadom na rast reálneho

HDP znamená, že nominálny HDP bol medziročne vyšší o 4,1%.

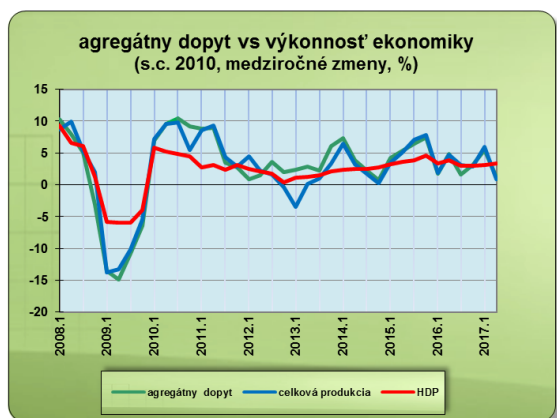
Obr. 2

Spomalenie rastu výkonnosti hospodárstva v 2. štvrtroku bolo primárne spôsobené agregátnym dopytom, ktorý medziročne stúpol len o 1,2%. Jeho rast teda výrazne zaostal za očakávaniami (vrátane tých našich spred troch mesiacov), keďže v 1. štvrtroku tohto roka vzrástol o 5,5%. K spomaleniu jeho rastu došlo vplyvom stagnácie vonkajšieho dopytu, pretože rast domáceho dopytu sa na medziročnej báze mierne zrýchlil. Tak výrazný útlm rastu agregátneho dopytu mal zákonite dopad aj na celkovú produkciu v hospodárstve, ktorej objem sa v 2. štvrtroku na medziročnej báze takmer nezmenil. Stúpol totiž len o 0,9%, čo znamená, že rast celkovej produkcie sa fakticky zastavil (obr. 3). Pozitívom je, že to bolo na úkor medzispotreby, ktorá medziročne poklesla, vďaka čomu dosiahla hrubá pridaná hodnota porovnateľný prírastok ako v 1. štvrtroku tohto roka.

² Cena ropy *Brent* na svetovom trhu klesla z 53,7 USD/b v 1. štvrtroku tohto roka na 49,7 USD/b v 2. štvrtroku (vždy v priemere). V dôsledku toho bola v 2. štvrtroku medziročne vyššia cca o 9%, zatiaľ čo v 1. štvrtroku to bolo o vyše 59%.

Obr. 3

Stagnácia vonkajšieho dopytu je určite prekvapením (obr. 4). Všeobecne sa totiž očakávalo, že jeho rast sa na medziročnej báze "len" čiastočne spomalí (kvôli bazickému efektu). Skutočnosť, že v 2. štvrtroku sa objem celkového vývozu medziročne prakticky nezmenil (stagnoval), bola dôsledkom výrazného spomalenia rastu dopytu z krajín eurozóny aj z krajín mimo nej (viac v časti *Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie*). Pokiaľ ide o domáci dopyt, jeho prírastok o 2,3% bol tiež slabší ako sa všeobecne očakávalo³.

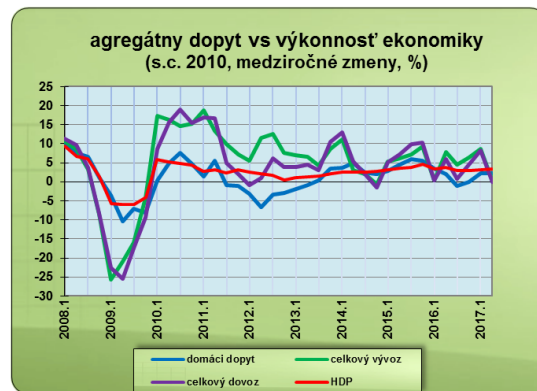
Keďže prírastok tvorby domácich zdrojov (reálneho HDP) bol v 2. štvrtroku vyšší ako prírastok agregátneho dopytu, na pokrytie rastu agregátneho dopytu stačilo menej zdrojov potrebných z dovozu⁴. V dôsledku toho objem celkového dovozu na medziročnej báze (tiež) stagnoval (obr. 4). Pomerne výrazne poklesol dovoz ropy i zemného plynu (oproti 1. štvrtroku tohto roka), čo korešponduje s vyššie spomínaným poklesom medzispotreby v hospodárstve. Napriek tomu, že objem

³ Podiel domáceho dopytu na agregátnom dopyte sa z historického minima 46,1%, na ktoré klesol v 1. štvrtroku tohto roka, zvýšil v 2. štvrtroku na 47,8%. Pod hranicou 50% sa nachádza od roku 2013.

⁴ Podiel domácich zdrojov na krytí agregátneho dopytu sa z historického minima 50,5%, na ktoré klesol v 1. štvrtroku tohto roka, zvýšil v 2. štvrtroku na 52,4%.

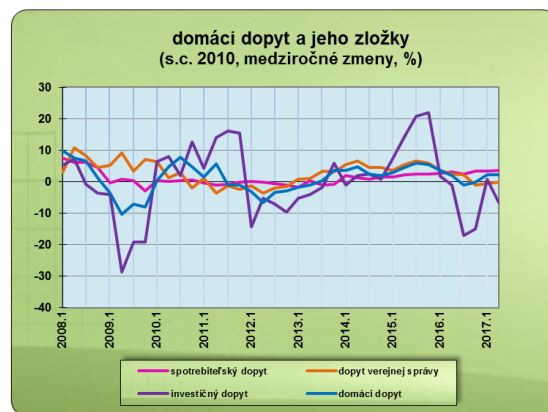
celkového dovozu stagnoval, časť zdrojov (domácich, resp. dovezených) zostala v zásobách, keďže ich stav v bežných cenách sa medziročne zvýšil o 0,525 mld. €, resp. 2,5% HDP (v b. c.).

Obr. 4

Rast domáceho dopytu sa v 2. štvrtroku tohto roka na medziročnej báze síce zrýchlil (o 0,4 p. b.), ale menej ako sa všeobecne očakávalo. Prispel k tomu totiž len spotrebiteľský dopyt, kým ďalšie dve hlavné zložky, teda investičný dopyt a dopyt verejného sektora, rast domáceho dopytu naďalej tlmia. Domáci dopyt teda už pomerne dlho rastie len zásluhou spotrebiteľského dopytu. Mimochodom, k rastu domáceho dopytu prispeli všetky tri jeho hlavné zložky súčasne naposledy v 1. štvrtroku 2016 (obr. 5).

Obr. 5

Pokiaľ ide o spotrebiteľský dopyt, výraznejšie zrýchlenie jeho rastu sa už dlhšie všeobecne očakávalo. Jeho medziročný prírastok o 3,6%, ktorý je

najvyšší od 4. štvrťroka 2008, teda v období po kríze, preto neprekvapuje. Podložený je spotrebiteľskou dôverou, ktorá je veľmi vysoká, ako aj pokračujúcim silným rastom kúpnej sily obyvateľstva. Možno to ilustrovať tzv. reálnou mzdovou bázou, ktorá napriek inflácii stúpala v 2. štvrťroku medziročne o 5,5%, k čomu prispel rast celkovej zamestnanosti i reálnej mzdy na makroúrovni (viac v častiach *Zamestnanosť a nezamestnanosť v hospodárstve*, resp. *Nominálna a reálna mzda v hospodárstve*). Z hľadiska odhadu vývoja spotrebiteľského dopytu v horizonte krátkodobej predikcie je podstatná tiež skutočnosť, že pokles miery hrubých úspor obyvateľstva, ktorý na medziročnej báze začal v 1. štvrťroku tohto roka, sa v 2. štvrťroku prehĺbil⁵. Inak povedané, sklon obyvateľstva k spotrebe voči jeho sklonu k úsporám v 2. štvrťroku zosilnel.

Dopyt verejného sektora v 2. štvrťroku na medziročnej báze opäť viac-menej stagnoval, čo znamená, že jeho tlmiaci vplyv na rast domáceho dopytu pretrváva už tri štvrťroky po sebe. Zo štruktúry konečnej spotreby verejnej správy (KSVS) v b. c. vyplýva, že jej rast je naďalej tlmený relatívne nízkym rastom produkcie verejného sektora, ktorý bol v 2. štvrťroku spôsobený najmä poklesom medzispotreby v tomto sektore. Ale spomenúť treba tiež brzdiaci vplyv takmer nulového prírastku naturálnych sociálnych transferov na medziročnej báze, ktorý bol zaznamenaný v 1. aj 2. štvrťroku tohto roka.

Investičný dopyt tlmil rast domáceho dopytu výraznejšie ako v 1. štvrťroku tohto roka. Na medziročnej báze totiž poklesol o 6,3%, čo sa javí ako prekvapenie, keďže

⁵ Miera hrubých úspor obyvateľstva dosiahla v 2. štvrťroku tohto roka 6,3%. Medziročne poklesla o 1,1 p. b., kým v 1. štvrťroku to bolo len o 0,1 p. b..

pokles nastal bezprostredne po oživení jeho rastu v 1. štvrťroku. Zo sektorovej štruktúry tvorby hrubého fixného kapitálu (THFK) v b. c. v 2. štvrťroku však vyplýva, že to bolo oživenie veľmi krehké. Rast THFK totiž v 2. štvrťroku pokračoval len v nefinančných korporáciách, vo všetkých ostatných sektoroch THFK poklesla. Navyše, pokles THFK vo verejnej správe sa opäť prehĺbil a predstavoval vyše 35%.

Skutočnosť, že medziročný prírastok reálneho HDP bol v 2. štvrťroku vyšší ako prírastok domáceho dopytu znamená, že k rastu výkonnosti hospodárstva prispel domáci dopyt aj čistý vývoz. Základné predpoklady pre to vytvoril prebytok obchodnej bilancie v b. c. a vývoj deflátorov celkového vývozu a dovozu v 2. štvrťroku (viac v časti *Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie*). Uvedený model rastu HDP funguje v praxi od 1. štvrťroka 2016, teda šesť štvrťrokov po sebe (obr. 6).

Obr. 6

Aktualizovaný odhad výkonnosti hospodárstva v tomto roku je založený na predpoklade, že rast agregátneho dopytu po spomalení v 2. štvrťroku sa v 2. polroku tohto roka nezastaví, ale bude pokračovať. Odhadujeme, že na medziročnej báze sa v 2. polroku zvýši o 3,5%, čo je prírastok o 0,2 p. b. vyšší ako dosiahol v 1. polroku tohto roka. Celoročný odhad rastu agregátneho dopytu v tomto roku teda

korigujeme smerom nadol, a to na 3,4% zo 4,2% spred troch mesiacov. Tlmiaci vplyv na jeho rast by mal prameniť z vonkajšieho dopytu, zatiaľ čo rast domáceho dopytu by sa mal zrýchľovať aj v 2. polroku tohto roka. Okrem spotrebiteľského dopytu by totiž mal k zrýchleniu rastu domáceho dopytu prispieť aj investičný dopyt, ktorý sa vplyvom bázického efektu pravdepodobne oživí. V prípade dopytu verejného sektora sa nám stagnácia javí ako najpravdepodobnejšia možnosť jeho vývoja aj v 2. polroku tohto roka.

Na základe uvedených predpokladov odhadujeme, že rast reálneho HDP sa zrýchli z 3,2% v 1. polroku na 3,5% v 2. polroku tohto roka. Podľa aktualizovaného odhadu, ktorý zohľadňuje korekciu odhadu rastu agregátneho dopytu smerom nadol, by sa teda mal reálny HDP celoročne zvýšiť o 3,3%, t.j. o 0,1 p. b. menej ako sme odhadovali pred tromi mesiacmi. Na druhej strane, nominálny HDP by mal medziročne vzrásť o 4,3% a dosiahnuť 84,426 €. Úhrnná cenová hladina (meraná deflátorom HDP) by teda mala na medziročnej báze zaznamenať vzostup o 1,0% (v priemere).

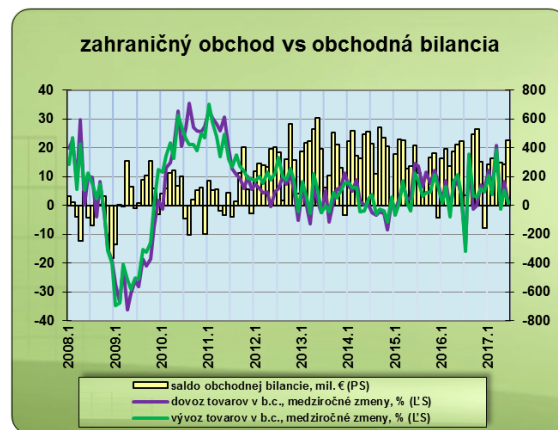
Odhady rastu výkonnosti hospodárstva a vývoja úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve, uvedené vyššie, je potrebné vnímať v kontexte viacerých obojstranných rizík. Ich vplyv môže mať dopad na vývoj vonkajšieho aj domáceho dopytu (vrátane vývoja cien) v horizonte predikcie. Na základe aktuálneho vývoja predstihových indikátorov u nás doma i v relevantnom zahraničí možno usudzovať, že v súčasnosti sú negatívne a pozitívne riziká viac-menej vybilancované⁶.

⁶ Pokles indikátora ekonomického sentimentu u nás, ktorý začal v marci, trval päť mesiacov a súvisel hlavne s poklesom dôvery v priemysle. V auguste sa pokles IES zastavil, k čomu prispel rast

3 ZAHRANIČNÝ OBCHOD - SALDO OBCHODNEJ BILANCIE

Dynamika rastu vývozu aj dovozu tovaru v bežných cenách sa v 2. štvrťroku výrazne spomalila (obr. 7). Zatiaľ čo v 1. štvrťroku dosiahli tieto agregáty na medziročnej báze až dvojciferné relatívne prírastky, podľa predbežných údajov stúpol vývoz tovaru v 2. štvrťroku o 1,6%, dovoz tovaru sa zvýšil o 3,0%⁷. Tak výrazný útlm ich rastu je na prvý pohľad prekvapujúci, najmä vzhľadom na stav ekonomického sentimentu a ekonomický rast v relevantnom vonkajšom ekonomickom prostredí. Navyše, dynamika rastu cien vývozu i dovozu tovaru sa v 2. štvrťroku zrýchlila - deflátor celkového vývozu stúpol na medziročnej báze o 2,5%, deflátor celkového dovozu o 3,4%.

Obr. 7

Z uvedeného je zjavné, že vysvetliť útlm rastu vývozu i dovozu tovarov v 2. štvrťroku si vyžaduje analyzovať ich vývoj v širšom kontexte. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na vyššie spomenutý výrazný pokles dôvery v priemysle v 2.

dôvery v priemysle, zatiaľ čo dôvera v stavebníctve, službách a dôvera spotrebiteľov mierne poklesli. Od mája sa IES nachádza mierne pod úrovňou svojho dlhodobého priemeru.

⁷ Podľa údajov NBS sa v 2. štvrťroku tohto roka spomalil aj rast vývozu a dovozu služieb v bežných cenách. Vývoz služieb medziročne vzrástol o 6,8%, dovoz služieb o 3,2%.

štvrtroku, ku ktorému významnou mierou prispel vývoj nových objednávok pre priemysel zo zahraničia a tuzemska, teda vývoj vonkajšieho a domáceho dopytu smerom k priemyslu. To čo bolo kľúčové je však viditeľné v ich sezónne očistenej podobe. Kým v 1. štvrtroku sa rast nových objednávok zo zahraničia "len" výrazne spomalil, v 2. štvrtroku už reálne poklesli (vždy oproti predchádzajúcemu štvrtroku). Na druhej strane, nové objednávky pre priemysel z tuzemska v 1. i 2. štvrtroku viac-menej stagnovali (vždy v porovnaní s predchádzajúcim štvrtrokom). Ďalšiu časť spomalenia rastu vývozu a dovozu tovarov v 2. štvrtroku možno vysvetliť bázickým efektom, keďže v 2. štvrtroku minulého roka sa dynamika ich rastu zrýchlila.

Na základe vývoja nových objednávok pre priemysel zo zahraničia možno konštatovať, že v 2. štvrtroku sa dopyt zo zahraničia smerom k priemyslu oslabil. Z teritoriálne dezagregovaných tržieb priemyslu z predaja tovarov do zahraničia vyplýva, že k oslabeniu vonkajšieho dopytu prispel dopyt z eurozóny aj z krajín mimo nej. Kým v 1. štvrtroku zaznamenali tieto tržby v oboch prípadoch až dvojciferné medziročné prírastky, v 2. štvrtroku síce vzrástli, ale z eurozóny len o 2,3%, z krajín mimo nej o 3,2%. Oslabil sa predovšetkým dopyt po nových osobných automobiloch - tržby priemyslu z ich predaja v eurozóne totiž viac-menej stagnovali, z krajín mimo nej medziročne dokonca poklesli⁸. Relatívne ešte viac sa znížil dopyt po spotrebnej elektronike, a to v eurozóne i v krajinách mimo nej.

Pokiaľ ide o komoditné hľadisko, vonkajší dopyt relatívne najviac klesol po dopravných zariadeniach (okrem osobných automobilov), ktorých vývoz sa

v 2. štvrtroku znížil podľa predbežných údajov o vyše 11%. Relatívne veľký pokles však zaznamenal tiež vývoz spotrebného tovaru (o 7,2%), ako aj vývoz potravín a nápojov (o 6,2%). Vplyv ich poklesu na celkový vývoz tovaru bol eliminovaný rastom vývozu uhľovodíkových palív a mazív (o 24,8%), surovín (o 9,4%), tovarov investičného charakteru (o 7,2%) a osobných automobilov (o 3,2%). Ich medziročné prírastky v 2. štvrtroku však boli menšie ako v 1. štvrtroku tohto roka. Dvojciferný relatívny prírastok vývozu palív a mazív súvisí jednak s rastom cien ropy na svetovom trhu na medziročnej báze, ale ide aj o vplyv bázického efektu, keďže v 2. štvrtroku 2016 tento vývoz medziročne klesol o vyše 40%.

Spomalenie rastu dovozu tovarov bol dôsledok oslabenia vonkajšieho aj domáceho dopytu. Vysoká dovozná náročnosť nášho vývozu tovarov totiž znamená, že oslabenie rastu vývozu tovarov vedie automaticky aj k oslabeniu rastu dovozu tovarov. Na druhej strane, o oslabení domáceho dopytu svedčí pokles tržieb priemyslu z predaja v tuzemsku v 2. štvrtroku o 0,5%. Z komoditného hľadiska mal vplyv oslabenia vonkajšieho a domáceho dopytu v 2. štvrtroku relatívne najsilnejší vplyv na dovoz dopravných zariadení (okrem osobných automobilov), ktorý podľa predbežných údajov medziročne klesol o vyše 8%. Pokles však zaznamenal aj dovoz tovarov investičného charakteru a dovoz spotrebného tovaru (zhodne o 1,1%). Vplyv ich poklesu na celkový dovoz tovaru bol eliminovaný rastom dovozu palív a mazív (o 38,2%), osobných automobilov (o 27,0%) a surovín (o 8,2%). Zatiaľ čo dovoz osobných automobilov sa oproti 1. štvrtroku zrýchlil, dovoz palív, mazív a surovín sa naopak spomalil. Dvojciferný relatívny prírastok dovozu palív a mazív súvisí jednak s rastom cien ropy na svetovom trhu na medziročnej báze, ale

⁸ Svedčí o tom i spomalenie rastu registrácie nových osobných automobilov v eurozóne i v celej EÚ.

ide aj o vplyv bázičného efektu, keďže v 2. štvrťroku 2016 tento dovoz medziročne klesol o vyše 35%.

Obchodná bilancia si napriek väčšiemu prírastku dovozu tovarov oproti prírastku vývozu tovarov zachovala aj v 2. štvrťroku prebytkový charakter. Jej prebytok dosiahol podľa predbežných údajov 1,025 mld. € (4,9% HDP v b. c.), na medziročnej báze však poklesol o 0,223 mld. €. Rozhodujúci vplyv na pokles jej prebytku mal štrukturálny deficit v obchode s uhľovodíkovými palivami a mazivami, ktorý sa na medziročnej báze prehĺbil o 0,259 mld. €, čo bolo dôsledkom už spomínaného medziročného rastu cien ropy⁹. Hlavným zdrojom prebytku obchodnej bilancie bol ako tradične obchod s osobnými automobilmi, ktorý dosiahol prebytok 3,347 mld. € (15,9% HDP v b. c.), ale na medziročnej báze sa prakticky nezmenil. Štrukturálny prebytok vznikol aj v obchode so spotrebným tovarom, ktorý dosiahol 0,753 mld. € (3,6% HDP v b. c.) a medziročne poklesol o 0,189 mld. €. Vo všetkých ostatných hlavných kategóriách tovarov skončila obchodná bilancia ako obvykle so schodkom, pričom v takmer všetkých kategóriách (okrem kategórií investičné tovary a tovary nešpecifikované) sa jeho úroveň prehĺbila.

Odhad ďalšieho vývoja vývozu a dovozu tovarov v bežných cenách sťažuje ich volatilita, ktorá bola v 2. štvrťroku vyššia ako v 1. štvrťroku. Kým v 1. štvrťroku vývoz i dovoz tovarov každý mesiac

medziročne vzrástli (ich prírastky však mali značný rozptyl, keďže sa pohybovali od 4% do 20%), v 2. štvrťroku zaznamenali na medziročnej báze pokles, rast i stagnáciu. Na základe vývoja sezónne očistených nových objednávok pre priemysel zo zahraničia a tuzemska však možno usudzovať, že výraznejšie zrýchlenie rastu vývozu a dovozu tovarov v najbližšom období nie je veľmi pravdepodobné. Sezónne očistené objednávky priemyslu zo zahraničia v 2. štvrťroku totiž klesli o 2,4%, z tuzemska vzrástli o 0,4%. Objednávky z eurozóny pritom klesli o 2,0%, z krajín mimo nej o 3,4% (vždy oproti 1. štvrťroku). Avšak vplyvom bázičného efektu (hlavne v 3. štvrťroku tohto roka) by mohli byť medziročné prírastky vývozu a dovozu tovarov vyššie ako v 2. štvrťroku. Navyše, dynamiku rastu oboch agregátov by malo podporovať aj očakávané pokračovanie rastu cien dovozu a vývozu tovarov, podobne ako v 1. polroku tohto roka.

Na základe vývoja v 1. polroku a uvedených predpokladov očakávame, že obchodná bilancia bude prebytková aj v 2. polroku tohto roka. Predpokladáme, že jej prebytok aj v 2. polroku na medziročnej báze klesne, zhruba o rovnakú sumu ako v 1. polroku tohto roka (cca 0,363 mld. €). Jej kumulatívny prebytok za celý rok 2017 by mal dosiahnuť 2,8 - 3,2 mld. € (cca 3,5% HDP v b. c.).

Odhadovaný vývoj vývozu a dovozu tovarov a výsledok obchodnej bilancie je nevyhnutné chápať v kontexte viacerých rizík rôzneho charakteru. Hlavným negatívnym rizikom zostávajú geopolitické neistoty v súvislosti s ďalším priebehom Brexitu, nastavením politik v USA, pribúdajúcimi ďalšími teroristickými útokmi v Európe, prípadne eskaláciou prebiehajúcich, alebo hrozbou nových vojnových konfliktov. Medzi obojstranné riziká možno zaradiť ceny ropy na svetovom trhu, vývoj kurzu eura voči

⁹ Rast cien ropy na svetovom trhu od začiatku roka výrazne spomaľuje. Zatiaľ čo v apríli bola cena ropy *Brent* medziročne vyššia takmer o 26%, v júni medziročne poklesla cca o 4% a v júli sa jej rast znovu obnovil. Vysoká miera volatility jej vývoja sa dá očakávať i v zostávajúcich mesiacoch tohto roka. Relevantné inštitúcie v súčasnosti odhadujú, že jej priemerná cena dosiahne tohto roku cca 52 USD/b, čo znamená, že barel ropy by medziročne zdražel zhruba o 20% (v priemere).

americkému doláru, ako aj najnovší vývoj predstihových indikátorov v Nemecku (v rámci indexu IFO sa v auguste mierne zhoršilo hodnotenie ekonomickej situácie a klímy, ale očakávania sa zlepšili; indikátor PMI a jeho hlavné zložky sú na dvojmesačných maximách; celkový indikátor ZEW v auguste poklesol, ale hodnotenie ekonomickej situácie ZEW sa mierne zlepšilo). K pozitívnym rizikám patrí jednak priaznivý vývoj v relevantnom vonkajšom ekonomickom prostredí, ako i najnovší vývoj predstihových indikátorov za eurozónu ako celok (IFO, PMI-Manufacturing), ktoré vysielajú pozitívne signály.

4 SPOTREBITEĽSKÉ CENY

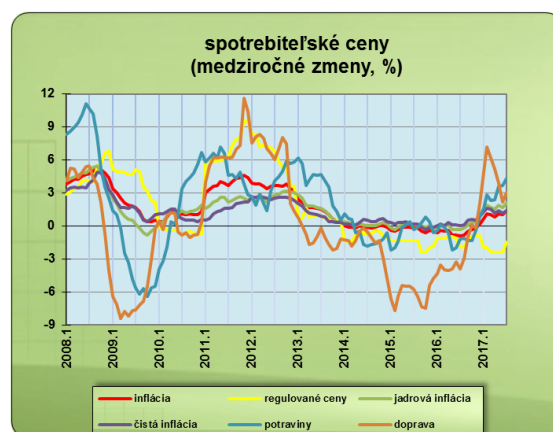
Od marca je tlak na rast spotrebiteľských cien omnoho slabší ako počas prvých dvoch mesiacov tohto roka. Kým v januári a februári ich úhrnná hladina na medzimesačnej báze stúpala kumulatívne až o 0,8% (oproti decembru 2016), v priebehu ďalších štyroch mesiacov to bolo len o 0,2% (oproti februáru 2017). Po poklese v marci (o 0,1%) zaznamenala ich hladina v apríli a máji mierny vzostup, ale v júni sa na medzimesačnej báze nezmenila (zostala na úrovni z mája).

Tlmiaci vplyv na rast úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien v 2. štvrtroku mali predovšetkým ceny potravín, dopravy a zdravotníctva. Ide teda o ceny tých istých kategórií klasifikácie COICOP, ktoré začiatkom roka (v januári a februári) prispeli k zrýchleniu rastu úhrnnej cenovej hladiny relatívne najviac. Spomedzi nich mali najsilnejší tlmiaci vplyv na rast úhrnnej cenovej hladiny v apríli až júni ceny v doprave (najmä ceny pohonných hmôt), ktoré na medzimesačnej báze klesali, čo korešponduje s vyššie spomínaným poklesom ceny ropy na svetovom trhu. Pokiaľ ide o potraviny (vrátane nealkoholických nápojov), na

medzimesačnej báze sa ich ceny v 2. štvrtroku - na rozdiel od cien v doprave - zvyšovali, ale pomalšie ako v 1. štvrtroku tohto roka.

V dôsledku spomalenia dynamiky rastu úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien stúpala medziročná miera celkovej inflácie v 2. štvrtroku len minimálne. Dosiahla 1,0% (v priemere), čo oproti 1. štvrtroku tohto roka predstavuje nárast o 0,1 p. b. (tab. 8). Jej vzostup súvisel s rastom cien tých tovarov a služieb na spotrebiteľskom trhu, ktoré ovplyvňujú jadrovú infláciu, pretože tlmiaci vplyv regulovaných cien na rast celkovej inflácie zosilnel. Ich pokles na medziročnej báze sa totiž prehĺbil z 2,1% v 1. štvrtroku na 2,4% v 2. štvrtroku tohto roka (vždy v priemere).

Obr. 8

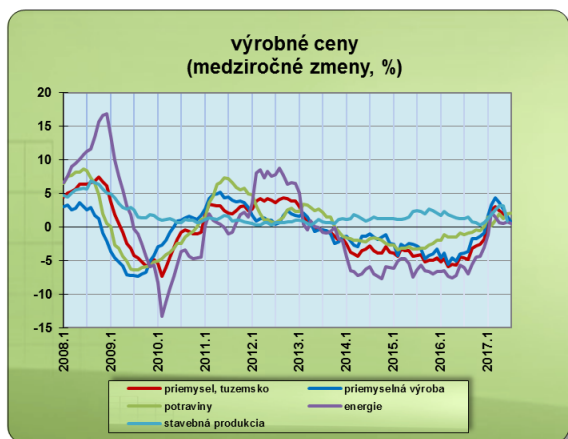

Jadrová inflácia stúpala oproti 1. štvrtroku o 0,1 p. b. a dosiahla 1,7% (v priemere). V rozhodujúcej miere ide o dôsledok zrýchlenia rastu cien potravín (vrátane nealkoholických nápojov), ktoré boli v 2. štvrtroku medziročne vyššie o 3,0% (v priemere). Vo väčšine ostatných kategórií klasifikácie COICOP sa totiž rast cien oproti 1. štvrtroku spomalil, a preto čistá inflácia, ktorá na rozdiel od jadrovej inflácie vplyv vývoja cien potravín nezohľadňuje, oproti 1. štvrtroku naopak poklesla o 0,2 p. b. a dosiahla 1,3% (v priemere). Na jej pokles mali relatívne najväčší vplyv ceny tovarov a služieb v doprave - kým v 1. štvrtroku

boli medziročne vyššie o 6,2%, v 2. štvrťroku o 3,8% (vždy v priemere)¹⁰.

Pokiaľ ide o hlavný zdroj tlaku na rast jadrovej inflácie, podobne ako v 1. štvrťroku tohto roka ním boli nákladové faktory z odvetví priemyslu (obr. 9). Ich súhrnný vplyv na jej rast vyjadruje index cien priemyselných výrobcov pre tuzemsko, ktorý sa v 2. štvrťroku medziročne zvýšil o 1,9% (v priemere). Súviselo to so vzrastom cien energií (o 0,7%), cien v spracovateľskom priemysle (o 2,6%), ako aj cien v ťažbe a dobývaní (o 3,8%). V rámci spracovateľského priemyslu stúpili relatívne najviac ceny rafinérskych produktov (koks, ropa), a to o 12,5% (v priemere), avšak v porovnaní s ich rastom v 1. štvrťroku tohto roka (o vyše 42%) sa ich rast výrazne spomalil. Kľúčovým faktorom spomalenia dynamiky ich rastu bol už spomínaný pokles ceny ropy na svetovom trhu.

Obr. 9

Okrem nákladových faktorov však k rastu jadrovej inflácie prispieva od začiatku tohto roka aj zvyšujúci sa spotrebiteľský dopyt. Jeho vplyv sa prejavuje rastom cien obchodovateľných tovarov (bez pohonných hmôt) ako aj cien trhových služieb. Zatiaľ čo ceny obchodovateľných

tovarov (bez pohonných hmôt) vzrástli v 1. i 2. štvrťroku tohto roka zhodne o 0,4% (v priemere), rast cien trhových služieb sa zrýchlil v rovnakom období z 1,6% na 1,9% (vždy v priemere).

Tlak na rast úhrnnej hladiny cien na spotrebiteľskom trhu sa výraznejšie nezvýšil ani v júli, pretože oproti júnu vzrástla len minimálne (o 0,1%). Tlmiaci vplyv na jej rast mal nielen pokračujúci pokles cien v doprave, nábytku, odevov a obuvi, ale aj spomalenie rastu cien potravín (vrátane nealkoholických nápojov), ktoré oproti júnu stúpili len o 0,1%, zatiaľ čo v priebehu 2. štvrťroka sa na medzimesačnej báze zvyšovali v priemere o viac ako 0,5%. Naopak, relatívne najsilnejší vplyv na rast úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien mali rekreácie, ktoré vplyvom sezónnosti oproti júnu zdraželi o 1,0%. Vzostup zaznamenali aj ceny hotelov, alkoholických nápojov a tabaku, ale aj tovarov a služieb v zdravotníctve.

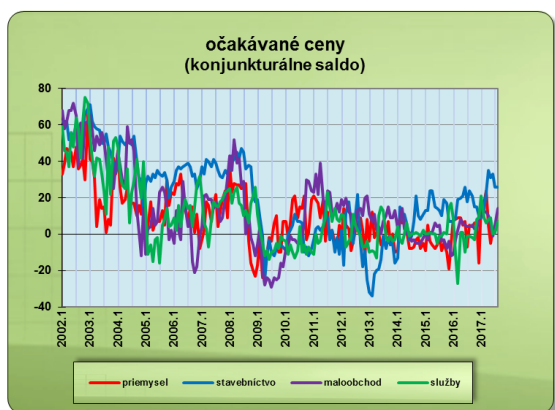
Aj keď bol posun úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien smerom nahor v júli minimálny, vzostup medziročnej miery celkovej inflácie bol vplyvom bazického efektu pomerne výrazný. Z 1,0% v júni stúpila na 1,4% v júli, čo je jej najvyššia úroveň od júla 2013. Primárne to odzrkadľuje vplyv vzostupu jadrovej inflácie v rovnakom období z 1,7% na 2,1%, ale nepriamo ide aj o vplyv zmiernenia poklesu regulovaných cien z 2,4% na 1,5% (spôsobený rastom cien vodného a stočného). Tlak na rast jadrovej inflácie generujú najmä ceny potravín, pretože ich rast sa na medziročnej báze od začiatku tohto roka zrýchljuje. Kým v januári boli potraviny ako celok medziročne drahšie o 1,5%, v júli o 4,2%.

Relatívne silný rast spotrebiteľského dopytu, ktorý očakávame v 2. polroku tohto roka, by mal byť hlavným zdrojom tlaku na rast na úhrnnej hladiny

¹⁰ Výrazne k tomu prispeli najmä ceny pohonných hmôt, ktorých medziročný rast sa spomalil zo 16,9% v 1. štvrťroku na 5,5% v 2. štvrťroku tohto roka (vždy v priemere).

spotrebiteľských cien. Jeho vplyv by sa mal prenášať do jadrovej i celkovej inflácie najmä prostredníctvom pokračujúceho rastu cien potravín. Na druhej strane, vplyv nákladových faktorov na rast jadrovej i celkovej inflácie postupne slabne, keďže index cien priemyselných výrobcov pre tuzemsko klesol na medzimesačnej báze aj v júli, teda piaty mesiac po sebe. Výsledky KSP za august však znižujú pravdepodobnosť, že tlmiaci vplyv nákladových faktorov na rast spotrebiteľských cien bude rovnako silný aj v najbližších mesiacoch. Signalizujú totiž, že vo všetkých štyroch odvetviach je rast výrobných cien pravdepodobnejší ako ich pokles (obr. 10).

Obr. 10

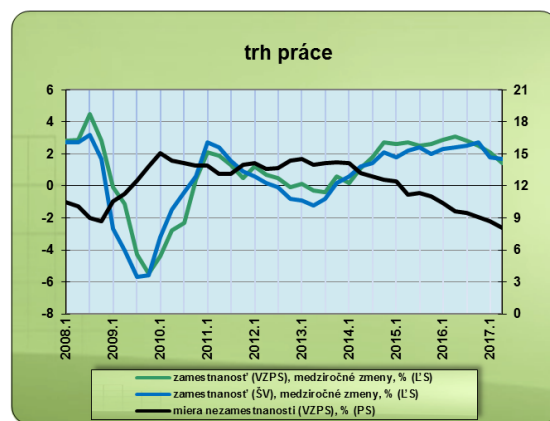

Na základe uvedených predpokladov očakávame, že medziročná miera celkovej inflácie bude mať v najbližších mesiacoch mierne rastúci trend. Z júlovej úrovne 1,4% by mala vzrásť na 1,7% v decembri tohto roka, pričom priemerná miera celkovej inflácie v tomto roku by mala dosiahnuť 1,3%. Odhad priemernej inflácie teda zvyšujeme o 0,1 p. b. (oproti odhadu pred troch mesiacov). Uvedené odhady celkovej inflácie je potrebné vnímať v kontexte viacerých obojstranných rizík (ceny potravín, cena ropy, ceny dovozu, kurz eura k USD).

5 ZAMESTNANOSŤ A NEZAMESTNANOSŤ V HOSPODÁRSTVE

Spomalenie rastu výkonnosti hospodárstva, ktoré bolo zaznamenané v 2. štvrtroku tohto roka, malo na úroveň dopytu na trhu práce len minimálny tlmiaci vplyv (obr. 11). V dôsledku toho stúpol stav celkovej zamestnanosti v hospodárstve opäť na historicky novú najvyššiu úroveň. Hoci sa rast celkovej zamestnanosti v hospodárstve mierne spomalil, miera nezamestnanosti klesla pod svoje predkrízové minimum. Na trhu práce teda vznikla v 2. štvrtroku historicky najnižšia úroveň nerovnováhy.

Obr. 11

Podľa metodiky ŠV sa celkový počet zamestnaných osôb v hospodárstve zvýšil v 2. štvrtroku v priemere o 1,7% (cca o 38 tisíc osôb), podľa metodiky VZPS stúpol o 1,4% (cca o 36 tisíc osôb). Dynamika medziročného rastu celkovej zamestnanosti sa podľa oboch metodík spomalila, v metodike VZPS sa však jej rast spomalil výraznejšie. Súvisí to hlavne s poklesom počtu krátkodobo migrujúcich za prácou do zahraničia (s pobytom do 1 roka), ktorý pokračoval už tretí štvrtrok po sebe¹¹. Navyše v 2. štvrtroku sa tento

¹¹ Od začiatku tohto roka však klesá aj počet osôb na aktivačných prácach, ktorý sa podľa metodiky VZPS započítava do celkového počtu zamestnaných

pokles pomerne výrazne prehĺbil, pretože ich bolo medziročne menej o 9,2% (cca o 15 tisíc osôb). Tým sa ich počet znížil zhruba na 150 tisíc (v priemere) a bol najmenší od 2. štvrťroka 2015. Na základe domáceho konceptu sa počet pracujúcich v SR (podľa VZPS) zvýšil v 2. štvrťroku o 2,2% (cca o 50 tisíc osôb), teda zhodne ako v 2. štvrťroku 2016.

Rast celkovej zamestnanosti v hospodárstve bol sprevádzaný poklesom nezamestnanosti, ktorého dynamika bola rovnaká ako v 1. štvrťroku tohto roka. Podľa metodiky VZPS klesol počet nezamestnaných v 2. štvrťroku medziročne cca o 41 tisíc a predstavoval cca 223 tisíc osôb (v priemere). Miera nezamestnanosti (podľa VZPS) sa tým medziročne znížila o 1,5 p. b. a dosiahla 8,1% (v priemere). Úroveň nerovnováhy na trhu práce v absolútnom i relatívnom vyjadrení tým klesla v 2. štvrťroku na nové historické minimum.

K rastu celkovej zamestnanosti v hospodárstve prispel v 2. štvrťroku v rozhodujúcej miere súkromný sektor. V tomto sektore zamestnanosť vzrástla o 1,9%, zatiaľ čo vo verejnom sektore stúpila o 0,9%. Povedané inak, z cca 38 tisíc nových pracovných miest, ktoré v 2. štvrťroku pribudli na medziročnej báze v celom hospodárstve (podľa ŠV), vzniklo cca 34 tisíc v súkromnom sektore (z toho zhruba polovica v priemysle), zostávajúcich cca 4 tisíc nových pracovných miest vytvoril verejný sektor. Rast zamestnanosti sa v 2. štvrťroku medziročne spomalil vo verejnom sektore aj v súkromnom sektore (o 1,0 p. b., resp. o 0,6 p. b.).

v hospodárstve. V 1. štvrťroku ich bolo medziročne menej o 3,4% (cca o 2 tisíc osôb), v 2. štvrťroku o 9,4% (cca o 6,5 tisíc osôb). Do aktivačných prác bolo v 2. štvrťroku zapojených zhruba 60,5 tisíc osôb (v priemere).

Rast zamestnanosti v súkromnom sektore sa aj v 2. štvrťroku spomalil relatívne najviac vplyvom poklesu dopytu po práci v administratívnych službách, kde zamestnanosť medziročne klesla o 5,4%. Pokles zamestnanosti pokračoval aj v poľnohospodárstve (o 5,2%), kde trvá už šesť štvrťrokov po sebe, ale prekvapivo bol zaznamenaný vo finančných a poisťovacích službách (o 1,5%). V priemysle sa rast zamestnanosti na medziročnej báze spomalil, v stavebníctve sa naopak zrýchlil. Relatívne najviac sa počet nových pracovných miest zvýšil v odvetví činností v oblasti nehnuteľnosti (o 9,8%) a odborných vedeckých a technických činnostiach (o 4,7%).

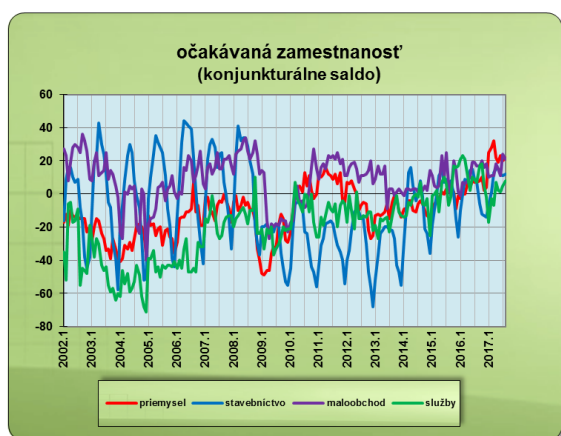
Vo verejnom sektore sa rast zamestnanosti aj v 2. štvrťroku spomalil len vplyvom odvetvia zdravotníctva, v ktorom zamestnanosť na medziročnej báze stagnovala. V ďalších dvoch odvetviach verejného sektora, teda v odvetví vzdelávania a vo verejnej správe a obrane, sa rast zamestnanosti naopak zrýchlil. V odvetví vzdelávania sa zamestnanosť v 2. štvrťroku zvýšila o 1,7%, vo verejnej správe a obrane stúpila o 0,9%.

Vysoká dynamika tvorby nových pracovných miest v 1. polroku tohto roka a relatívne vysoký rast výkonnosti hospodárstva, ktorý odhadujeme v 2. polroku tohto roka, vytvárajú základné predpoklady, aby priaznivý vývoj na trhu práce mohol pokračovať. Pravdepodobnosť pozitívneho vývoja na trhu práce zvyšujú aj najnovšie údaje Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR), podľa ktorých počet evidovaných nezamestnaných klesol na medzimesačnej báze aj v júli tohto roka, zásluhou pokračujúceho poklesu počtu krátkodobo (do 12 mesiacov) i dlhodobo nezamestnaných osôb (nad 12 mesiacov). Počet krátkodobo nezamestnaných bol v júli medziročne nižší o 35 tisíc osôb,

počet dlhodobozamestnaných dokonca o 45 tisíc osôb.

Pokiaľ ide o očakávania ohľadom tvorby nových pracovných miest v súkromnom sektore, výsledky KSP z augusta sa od predchádzajúcich výraznejšie neodlišujú. Signalizujú, že aj v najbližších troch mesiacoch možno očakávať rast dopytu po práci len v priemysle a obchode, zatiaľ čo v stavebníctve a službách je to podstatne menej pravdepodobné (obr. 12). Z tohto hľadiska teda až tak neprekvapuje, že počet nových voľných pracovných miest, ktorý v minulom roku každý štvrtrok vzrástol, v 1. i 2. štvrtroku tohto roka medziročne poklesol (o 3,2%, resp. o 1,0%).

Obr. 12

Výsledky KSP z augusta sa nezmenili ani ohľadom nedostatku kvalifikovaných zamestnancov na trhu práce. Firmy vo všetkých štyroch odvetviach ho naďalej považujú za jeden z hlavných obmedzujúcich faktorov rastu ich produkcie. Relatívne najviac sa týka priemyslu, kde ho v súčasnosti takto vníma až 30% respondentov, kým pred rokom to bolo 17%. Keďže tento problém v čase narastá, firmy ho riešia aj rastúcim dovozom pracovnej sily zo zahraničia¹².

¹² Podľa medializovaných informácií takúto možnosť zvažuje aj automobilka Volkswagen v Bratislave. V 1. polroku tohto roka zamestnala 400 nových zamestnancov a do konca roka chce

Podľa údajov ÚPSVaR bolo v júli tohto roka u nás zamestnaných viac ako 26,5 tisíc osôb z EÚ/EHP a ďalších takmer 17 tisíc osôb z tretích krajín. Zatiaľ čo v prvom prípade ich počet medziročne stúpol cca o 4 tisíc osôb, v druhom prípade cca o 8 tisíc osôb.

Na základe skutočného vývoja dopytu na trhu práce v 1. polroku tohto roka a ďalších informácií uvedených vyššie predpokladáme, že k miernemu útlmu rastu dopytu na ňom môže dôjsť aj v horizonte predikcie. Odhadujeme, že celková zamestnanosť v hospodárstve v tomto roku medziročne vzrastie o 1,7% zhodne podľa obidvoch metodík. Dynamika rastu celkovej zamestnanosti by sa teda mala po troch rokoch zrýchľovania na medziročnej báze spomaliť. Odhad celkovej zamestnanosti v metodike VZPS spred troch mesiacov sme korigovali smerom nadol (o 0,3 p. b.), pretože pokles krátkodobo migrujúcich za prácou do zahraničia by mal byť väčší ako sme odhadovali v máji tohto roka. V absolútnom vyjadrení by mal medziročný prírastok nových pracovných miest v metodike ŠV predstavovať cca 40 tisíc, v metodike VZPS cca 43 tisíc (vždy v priemere).

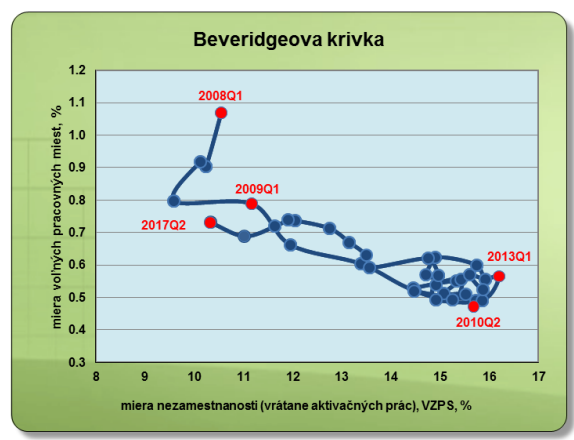
Vplyvom rastu celkovej zamestnanosti v hospodárstve by mal trend poklesu počtu nezamestnaných i miery nezamestnanosti pokračovať aj v 2. polroku tohto roka. Počet nezamestnaných podľa VZPS by mal medziročne klesnúť cca o 50 tisíc osôb a dosiahnuť zhruba 214 tisíc osôb (vždy v priemere). Na druhej strane, miera nezamestnanosti v metodike VZPS by sa mala v roku 2017 medziročne znížiť o 1,8 p. b. na 7,8% (v priemere). Oproti

zamestnať ďalších tisíc nových zamestnancov. Prioritou pre Volkswagen je nájsť vhodných ľudí na Slovensku, preto náborové aktivity rozšíril aj do ďalších regiónov.

minulému roku by teda mal byť pokles miery nezamestnanosti o 0,2 p. b. väčší ako sme odhadovali pred tromi mesiacmi.

Beveridgeova krivka zobrazuje empiricky zistený inverzný vzťah medzi mierou nezamestnanosti a mierou voľných pracovných miest pri danej cene práce. Miera voľných pracovných miest sa meria ako pomer zaznamenaných voľných pracovných miest voči pracovnej sile, ktorú predstavujú ekonomicky aktívni podľa VZPS. Posun priesečníka smerom nahor pozdĺž Beveridgeovej krivky, ktorá má tvar konvexnej hyperboly, znamená, že pri náraste miery voľných pracovných miest dochádza k poklesu miery nezamestnanosti. Z obr. 13 vyplýva, že skutočný vývoj na trhu práce v 2. štvrtroku sa vyvíjal v zmysle teoreticky predpokladaného vývoja Beveridgeovej krivky.

Obr. 13

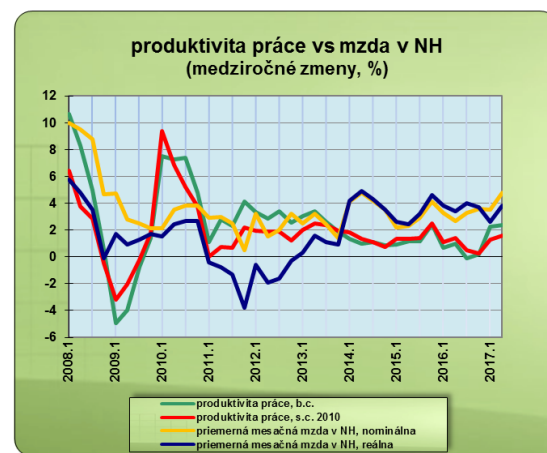

6 NOMINÁLNA A REÁLNA MZDA V HOSPODÁRSTVE

Ukazuje sa, že zmiernenie predstihu dynamiky rastu miezd na makroúrovni pred dynamikou rastu súhrnnej produktivity práce, ktoré bolo zaznamenané v 1. štvrtroku tohto roka, bolo prechodným javom. V 2. štvrtroku sa rast súhrnnej produktivity práce v bežných

cenách na medziročnej báze síce zrýchlil (o 1,4 p. b.), ale zrýchlenie rastu nominálnej mzdy na makroúrovni bolo výraznejšie (o 2,1 p. b.). V dôsledku toho sa nesúlad ich vzájomného vývoja opäť zväčšil (obr. 14).

Obr. 14

Priemerná mesačná nominálna mzda v celom hospodárstve vzrástla v 2. štvrtroku o 4,8% a dosiahla 944 €. V porovnaní so súhrnnou produktivitou práce v bežných cenách, ktorá na medziročnej báze stúpila o 2,4%, sa zvýšila dvakrát viac. Reálna mzda na makroúrovni teda v 2. štvrtroku vzrástla o 3,8%, čo je prírastok viac ako dvakrát vyšší ako prírastok súhrnnej produktivity práce o 1,6%.

V súkromnom sektore vzrástla nominálna mzda v 2. štvrtroku o 4,9%, vo verejnom sektore o 4,5%. K zrýchleniu jej rastu v celom hospodárstve prispel len súkromný sektor, pretože vo verejnom sektore sa rast nominálnej mzdy na medziročnej báze mierne spomalil. Napriek tomu priemerná nominálna mzda vo verejnom sektore prevýšila aj v 2. štvrtroku tohto roka úroveň priemernej nominálnej mzdy v súkromnom sektore (985 € vs 934 €).

K zrýchleniu rastu nominálnej mzdy v súkromnom sektore prispel v 2. štvrtroku zrejme aj nedostatok kvalifikovaných pracovníkov, ktorý pociťujú viaceré

odvetvia, vrátane priemyslu. V priemysle, kde nominálna mzda medziročne stúpila o 5,8% a dosiahla 1053 €, sa dynamika jej rastu výrazne zrýchlila. Ďalšie dve odvetvia, menovite doprava a skladovanie, resp. ubytovanie a stravovanie, zaznamenali rast nominálnej mzdy o vyše 7%. Rast nominálnej mzdy v tomto sektore však nebol plošný ani v 2. štvrťroku (na rozdiel od verejného sektora). V dvoch odvetviach tohto sektora, menovite v informačných a komunikačných činnostiach a v odvetví nehnuteľností, úroveň nominálnej mzdy medziročne mierne klesla (o 0,3%, resp. o 0,6%). Keďže v odvetví informačné a komunikačné činnosti nominálna mzda viac-menej stagnuje už od 2. štvrťroku 2016, dosiahlo odvetvie finančné a poisťovacie činnosti v 2. štvrťroku tohto roka najvyššiu úroveň nominálnej mzdy v súkromnom sektore. Predstavovala 1874 €, teda takmer dvojnásobok nominálnej mzdy v celom hospodárstve.

Odvetvím, ktoré vo verejnom sektore spôsobilo v 2. štvrťroku spomalenie rastu nominálnej mzdy, bola verejná správa a obrana. V tomto odvetví sa jej úroveň medziročne zvýšila o 3,4% a dosiahla 1185 €. V ďalších dvoch odvetviach tohto sektora, teda v zdravotníctve a vzdelávaní, sa dynamika rastu nominálnej mzdy v 2. štvrťroku zrýchlila. V zdravotníctve sa jej úroveň zvýšila o 5,5% a dosiahla 927 €, vo vzdelávaní stúpila o 4,8% a činila 865 €.

Odhad ďalšieho vývoja miezd na makroúrovni je založený na predpoklade, že predstih rastu miezd voči rastu súhrnnej produktivity práce sa zachová aj v horizonte predikcie. Oproti jeho veľkosti v 1. polroku tohto roka by sa však mal čiastočne zmenšiť, a to približovaním rastu súhrnnej produktivity práce k rastu miezd (zdola). Na základe zrýchlenia rastu mzdy

v súkromnom sektore v 2. štvrťroku možno predpokladať, že dynamika rastu nominálnej mzdy v hospodárstve bude vysoká aj v 2. polroku tohto roka. Predovšetkým zásluhou súkromného sektora, v ktorom bude nedostatok kvalifikovaných pracovníkov tlak na rast miezd aj naďalej zvyšovať.

Na základe skutočného rastu nominálnej mzdy v hospodárstve v 1. polroku tohto roka a uvedených predpokladov korigujeme odhad jej rastu v tomto roku smerom nahor. Odhadujeme, že priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve vzrastie tento rok o 4,3%, čo znamená, že by mala dosiahnuť 951 €. Vzhľadom na priemernú mieru inflácie, ktorú odhadujeme pre tento rok (1,3%), by mala reálna mzda v hospodárstve v tomto roku vzrásť o 3,0%.

Kontakt:

Ján Haluška // haluska@infostat.sk
Andrej Hamara // hamara@infostat.sk
Branislav Pristáč // pristac@infostat.sk

7 PRÍLOHA

Prognóza vývoja vybraných ukazovateľov na rok 2017

Ukazovateľ	1. polrok 2017		Prognóza vývoja na rok 2017	
	absolútne	indexy	INFOSTAT	
		<u>1. polrok 2017</u> 1. polrok 2016	absolútne	indexy <u>2017</u> 2016
Hrubý domáci produkt (mld €) ¹⁾	40.3422	103.2	84.4259	103.3
Výberové zisťovanie pracovných síl				
Zamestnanosť (tis. osôb)	2 519.8	101.8	2 535.1	101.7
Miera nezamestnanosti (%)	8.4	x	7.8	x
Počet nezamestnaných (tis. osôb)	231.5	84.3	214.2	80.5
Priemerný počet zamestnancov (tis. osôb)	2 333.2	101.7	2 345.7	101.7
Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca hospodárstva (€)	921	104.2	951	104.3
Index reálnej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva	x	103.3	x	103.0
Miera inflácie (%)				
posledný mesiac obdobia	x	1.0 ²⁾	x	1.7 ³⁾
v priemere za obdobie	x	0.9 ⁴⁾	x	1.3 ⁵⁾

¹⁾ metóda ESA 2010; predbežné údaje, absolútne hodnoty sú v bežných cenách, indexy sú zo stálych cien vypočítaných reťazením objemov s použitím referenčného roka 2010

²⁾ v júni 2017 oproti júnu 2016

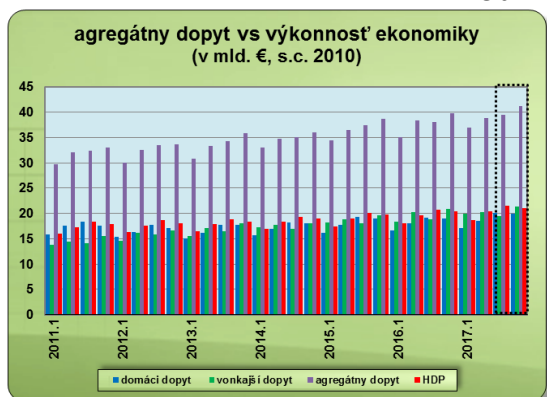
³⁾ v decembri 2017 oproti decembru 2016

⁴⁾ v priemere za 1. polrok 2017 oproti 1. polroku 2016

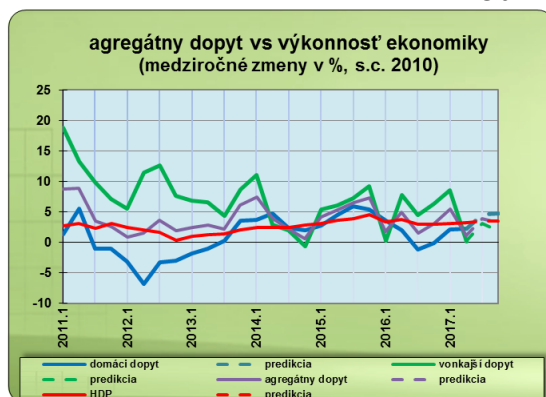
⁵⁾ v priemere za rok 2017 oproti roku 2016

Prognóza vývoja vybraných ukazovateľov na rok 2017

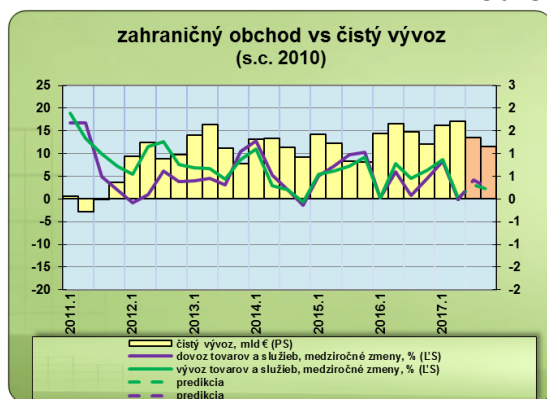
Obr. 1

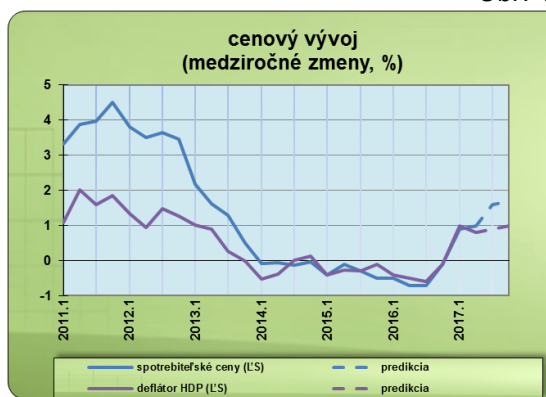
Obr. 2

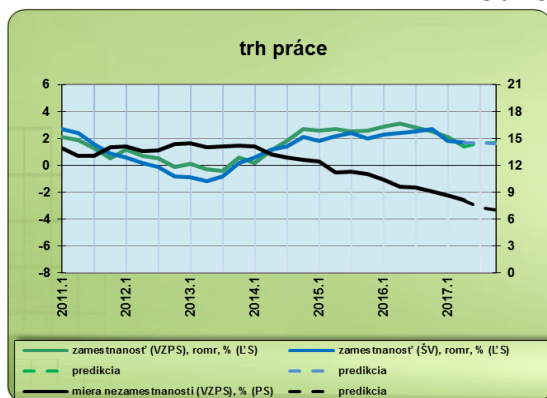
Obr.3

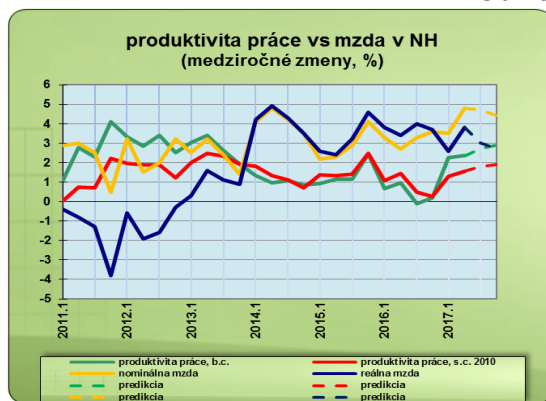
Obr. 4

Obr. 5

Obr. 6

Vydal: INFOSTAT
Inštitút informatiky a štatistiky,
Leškova 16
817 95 Bratislava 15

Kategória publikácie: GHG

Vedúci redaktor: Ing. Ján Haluška, PhD.

Počet strán: 21

Počet výtlačkov: ---

ISSN: 2454-0773

3.GHG.2.5 - 863/2017
